

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΤΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

1. Τι να περιμένετε από τον επιβλέποντα καθηγητή σας (ή την επιβλέπουσα καθηγήτριά σας) και τι περιμένει εκείνος (εκείνη) από εσάς

Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας έχει σκοπό να σας καθοδηγήσει στην έρευνα και τη συγγραφή σας, ώστε να είστε σε θέση να αναλάβετε την ευθύνη για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της εργασίας σας όσο πιο αποτελεσματικά μπορείτε. Οι συναντήσεις μεταξύ σας προγραμματίζονται έτσι ώστε να αντιστοιχούν με τα στάδια της διαδικασίας συγγραφής: στην αρχή για να συζητήσετε το σχέδιο της εργασίας σας, στη μέση του εξαμήνου για να συζητήσετε την πρόοδό σας (οριστικό πλάνο, βιβλιογραφία, μεθοδολογία) και στο τέλος του εξαμήνου αφού θα έχετε ήδη συγγράψει μεγάλο μέρος της εργασίας προκειμένου να επιλυθούν οι τελευταίες δυσκολίες (ζητήματα περιεχομένου ή/και μεθοδολογικά). Τα στάδια αυτά συμπίπτουν με τις τρεις συναντήσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο του σεμιναρίου συμβουλευτικής του Δ' εξαμήνου. Οι επιβλέποντες καθηγητές θα σας δώσουν συμβουλές για να ξεκινήσετε τη διπλωματική εργασία σας, για τις θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιείτε και για την ανάπτυξη των ιδεών και τη βελτίωση της γραφής σας. Θα περιμένουν βέβαια από εσάς να αναλάβετε την ευθύνη για τη μελέτη και την έρευνά σας και να παραγάγετε συστηματικά γραπτό έργο σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό και τηρώντας τις προθεσμίες.

Θυμηθείτε ότι η διπλωματική εργασία σας δίνει την ευκαιρία να δείξετε την ερευνητική ικανότητά σας αλλά και το είδος της ανεξαρτησίας που απαιτείται για μια επιτυχημένη έρευνα.

2. Έκταση και δομή της εργασίας

Έκταση

Η έκταση των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ορίζεται γενικά στις 15.000-20.000 λέξεις). Η έκταση κάθε εργασίας ορίζεται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα ή την επιβλέπουσα, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των παραπάνω ορίων. Όταν πρόκειται για εργασία μεταφραστικού σχολιασμού, ο συνολικός αριθμός λέξεων ενδέχεται να είναι μεγαλύτερος καθώς θα περιλαμβάνει και το μετάφρασμα. Στα παραπάνω όρια συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.ά.).

**ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

Δομή

Κάθε εργασία θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από:

- εξώφυλλο (λευκού χρώματος και σύμφωνα με τα πρότυπα που συστήνονται παρακάτω),
- εσώφυλλο (πανομοιότυπο με το εξώφυλλο),
- αφιέρωση, μότο και ενδεχόμενες ευχαριστίες,
- πίνακα περιεχομένων,
- κύριο μέρος της εργασίας (με εισαγωγή και επίλογο/συμπεράσματα),
- βιβλιογραφία,
- ενδεχόμενα παραρτήματα,
- γλωσσάριο (απαραίτητο σε περιπτώσεις συστηματικής χρήσης ορολογίας δύσκολα προσβάσιμης),
- οπισθόφυλλο που περιλαμβάνει περίληψη στα ελληνικά και στα γαλλικά και λέξεις-κλειδιά και στις δύο γλώσσες (βλ. πρότυπο παρακάτω).

Η εργασία υποδιαιρείται σε **κεφάλαια και υποκεφάλαια**, τα οποία αριθμούνται. Κάθε κεφάλαιο αρχίζει σε νέα σελίδα και φέρει τίτλο με έντονη κεφαλαιογράμματη γραφή και κεντραρισμένο. Μετά από δύο κενές σειρές ακολουθεί ο τίτλος του πρώτου υποκεφαλαίου με έντονη γραφή και στοίχιση στα αριστερά. Τα υποκεφάλαια ενός κεφαλαίου αριθμούνται με συνεχόμενη αρίθμηση. Χρειάζονται δύο κενές σειρές πριν και μία κενή σειρά μετά από κάθε τίτλο υποκεφαλαίου.

Ενδεικτικά παρατίθεται το δεύτερο κεφάλαιο μιας εργασίας (στα γαλλικά):

Chapitre 2. La littérature de jeunesse

2.1 Introduction

.....

2.2 Définition du terme « littérature de jeunesse »

.....

2.3 Typologie et spécificités

.....

2.3.1 *L'album*

.....

2.3.2 *La bande dessinée*

.....

2.3.3 *Les contes et fables*

.....

2.3.4 *Le roman*

.....

2.4 La littérature de jeunesse en Grèce

.....

2.5 La littérature de jeunesse en France

.....

2.6 Conclusions

.....

.....

3. Παρουσίαση του κειμένου

Γλώσσα

Η γλώσσα στην οποία συντάσσονται οι διπλωματικές εργασίες μπορεί να είναι, κατ' επιλογή, η ελληνική ή η γαλλική, έπειτα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα ή την επιβλέπουσα.

Μορφοποίηση

Οι εργασίες θα πρέπει οπωσδήποτε να συντάσσονται σε πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου και να αναπαράγονται σε σελίδες μεγέθους A4, τυπωμένες αποκλειστικά στην εμπρόσθια όψη και με συνεχή αρίθμηση, κατά προτίμηση επάνω δεξιά, ξεκινώντας από το εσόφυλλο. Το κείμενο θα πρέπει να είναι καλά καδραρισμένο. Με περιθώρια επάνω/κάτω 2,54 εκ. και εσοχές δεξιά/αριστερά 3,17 εκ., θα αποτελεί μία και μοναδική στήλη σε αμφίπλευρη (πλήρη) στοίχιση, με διάστιχο 1,5 και ευανάγνωστη γραμματοσειρά, κατά προτίμηση *Times New Roman*, 12 στιγμών.

Θα επιλεγεί γραμματοσειρά 13 στιγμών για τους τίτλους των βασικών υποδιαιρέσεων του κειμένου και 10 στιγμών για τις υποσημειώσεις, τα παραδείγματα και τα εκτενή παραθέματα (βλ. παρακάτω).

Η χρήση της πλάγιας γραφής θα περιοριστεί:

- στην παράθεση ξενόγλωσσων όρων, όταν η γλώσσα σύνταξης είναι η γαλλική και όταν οι συγκεκριμένοι όροι δεν παρατίθενται εντός εισαγωγικών ή παρενθέσεων
- στην περίπτωση που θέλουμε να δώσουμε έμφαση σε ορισμένες λέξεις ενός παραθέματος (οπότε και πρέπει να ακολουθεί εντός παρένθεσης η ένδειξη «η έμφαση δική μας»)
- στους τίτλους έργων, συλλογών, εφημερίδων ή περιοδικών, κτλ.

Η έντονη γραφή θα χρησιμοποιείται μόνο για τους τίτλους της ίδιας της εργασίας.

Η υπογράμμιση θα πρέπει να αποφεύγεται.

Τυπογραφικές συμβάσεις στη γαλλική γλώσσα

Στην περίπτωση που η εργασία συντάσσεται στη γαλλική γλώσσα, θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις ισχύουσες νόρμες της γαλλικής τυπογραφίας:

- αδιαίρετο διάστημα (*espace insécable*) πριν από άνω και κάτω τελεία (:), άνω τελεία (;), ερωτηματικό (?), θαυμαστικό (!) και τόσο πριν όσο και μετά μια φράση που βρίσκεται εντός εισαγωγικών (« ... »),
- δεν προβλέπεται αδιαίρετο διάστημα πριν από το κόμμα (,), την τελεία (.) και τα αποσιωπητικά (...), ούτε μετά από την απόστροφο ('),
- οι δείκτες των υποσημειώσεων τοποθετούνται μετά το κλείσιμο των εισαγωγικών και πριν από ενδεχόμενα σημεία στίξης.

Για την απαρίθμηση αιώνων, μοναρχών και παπών, η γαλλική γλώσσα χρησιμοποιεί λατινικούς αριθμούς: π.χ. *au XVIIe siècle, Louis XIV, Benoît XVI.*

Υποσημειώσεις

Οι υποσημειώσεις θα πρέπει υποχρεωτικά να εμφανίζονται στο κάτω μέρος της σελίδας, με χαρακτήρες 10 στιγμών. Ο αριθμός της υποσημείωσης δηλώνεται με αραβικό αριθμό. Η αρίθμηση των υποσημειώσεων κάθε κεφαλαίου ξεκινάει από το 1.

**ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

Παραθέματα

Τα παραθέματα χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Εάν είναι σχετικά σύντομα (δύο έως τρεις γραμμές κατ' ανώτατο όριο), ενσωματώνονται στο ίδιο το κείμενο, εντός εισαγωγικών. Εάν είναι εκτενέστερα, αποκόπτονται από αυτό και τοποθετούνται στην επόμενη γραμμή με εσοχή 1 εκ., χωρίς εισαγωγικά και χωρίς πλάγια γραφή, με μονό διάστιχο και μέγεθος γραμματοσειράς 11 στιγμών. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε η παράθεση να γίνεται με σχολαστική ακρίβεια. Επομένως, η κάθε προσωπική παρέμβαση (μορφοσυντακτική προσαρμογή, επεξήγηση ή περικοπή) στο κείμενο που παρατίθεται πρέπει να δηλώνεται με αγκύλες (και όχι με παρενθέσεις), οι οποίες, σε περίπτωση περικοπής μέρους του πρωτοτύπου, θα περικλείουν μόνον αποσιωπητικά: [...].

Κάθε παράθεμα πρέπει απαραίτητως να ακολουθείται από την ακριβή παραπομπή στο έργο από το οποίο αντλήθηκε, σύμφωνα με έναν από τους δύο παρακάτω τρόπους, που θα υιοθετηθεί ομοιόμορφα σε όλη την έκταση της εργασίας:

A. Μνεία της πηγής σε υποσελίδια σημείωση

Πρόκειται για το παραδοσιακό σύστημα που επιβάλλει περιορισμό στα απολύτως απαραίτητα, δηλαδή σε περίπτωση βιβλίου: αρχικό γράμμα μικρού ονόματος και κατόπιν επώνυμο του συγγραφέα (εκτός εάν το τελευταίο συνοδεύει το παράθεμα εντός του κειμένου), τίτλο, αριθμό έκδοσης (εκτός της πρώτης), τόπο έκδοσης, εκδοτικό οίκο, έτος κυκλοφορίας, σελίδα/-ες του παραθέματος. Ενδεικτικά:

- ^{1.} M. Guidère, *Introduction à la traductologie*, De Boeck, Bruxelles, 2010, p. 46.
- ^{2.} U. Eco, *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Αθήνα, Νήσος, 1994, σ. 288-289.

Στις υποσελίδες σημειώσεις, οι διαδοχικές παραπομπές στο ίδιο έργο θα γίνονται με χρήση συντομογραφιών. Έτσι, αν η επόμενη παραπομπή γίνεται στο ίδιο έργο ενός συγγραφέα, μετά το όνομα του συγγραφέα χρησιμοποιείτε τη συντομογραφία ό.π. (= όπου παραπάνω) στα ελληνικά ή op. cit. (= *opere citato*) στα γαλλικά, ακολουθούμενη από τον αριθμό της σελίδας. Αν η επόμενη παραπομπή γίνεται στο ίδιο έργο και στην ίδια σελίδα, σημειώνετε ibid. ή ibidem στα γαλλικά ή στο ίδιο (παλαιότερα: αυτόθι) στα ελληνικά. Άλλες συχνόχρηστες συντομογραφίες είναι το βλ. (= βλέπε) (στα γαλλικά: voir) και πρβλ. (= παράβαλε, δεξ επίσης) (στα γαλλικά: cf.). Παράδειγμα:

- ^{3.} Βλ. U. Eco, *ό.π.*, σ. 288.

B. Μνεία της πηγής σε παρένθεση αμέσως μετά το παράθεμα

Πρόκειται για το σύστημα που είναι ευρύτερα γνωστό ως «συγγραφέας-χρονολογία» και είναι διαδεδομένο κυρίως στα επιστημονικά περιοδικά χάρη στην οικονομία χώρου που εξασφαλίζει. Η παραπομπή περιλαμβάνει μόνον τρία συγκεκριμένα στοιχεία που έπονται του παραθέματος: επώνυμο συγγραφέα (εκτός και αν αυτό μνημονεύεται στο σώμα του κειμένου), έτος κυκλοφορίας, σελίδα/-ες παραθέματος. Ενδεικτικά:

(Guidère, 2010: 46)

ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ

(Eco, 1994: 288-289)

(Toury 1980 στο Heylen 1991: 66) [όταν πρόκειται για έμμεση παραπομπή]

Το σύστημα συγγραφέας-χρονολογία είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό σε περιπτώσεις όπου χρειάζεται να παραπέμπετε συνέχεια στο ίδιο βιβλίο (αποφεύγοντας έτσι την υπερσυσσώρευση μικρών σημειώσεων του τύπου *ό.π., στο ίδιο κτλ.*), ενώ είναι ιδιαίτερα χρήσιμο όταν χρειάζεται να κάνετε συνοπτική επισκόπηση της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας. Παράδειγμα:

Pour mémoire, nous rappelons les études sur les constructions verbales (Ruwet 1972, 1994, 1995, Mathieu 1999), ainsi que sur les constructions nominales (voir entre autres, pour le français, Anscombe 1995, Leeman 1995, Gross 1995, Balibar-Mrabti 1995, Tutin *et al.* 2006, Buvet *et al.*, 2005 et pour le grec Gavriilidou 2001, Valetopoulos 2005). Elle se rattache au programme de description d'une grammaire locale de l'expression des sentiments dans le cadre méthodologique du lexique-grammaire (Gross, 1975, 1981).

Εξυπακούεται ότι τα συστήματα παραπομπών που περιγράφονται παραπάνω, πρέπει να χρησιμοποιούνται ακόμη και σε περίπτωση απλής μνείας στις απόψεις ενός συγγραφέα, οι οποίες ωστόσο δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ρητού παραθέματος μέσα στο κείμενο (βλ. αναλυτικότερα παρακάτω).

Προς αναζήτηση των υπόλοιπων στοιχείων που απαιτούνται προκειμένου να συμπληρωθεί η παραπομπή, και για τα δύο συστήματα παραπομπών που περιγράφονται παραπάνω, ο αναγνώστης υποχρεούται να ανατρέξει στη *Βιβλιογραφία*, στο τέλος της εργασίας. Συγκεκριμένα, για την περίπτωση μνείας της πηγής υπό μορφή υποσέλιδης σημείωσης, θα χρησιμοποιηθεί σύστημα με την ημερομηνία στο τέλος, ενώ για την περίπτωση μνείας της πηγής εντός του κειμένου μέσα σε παρένθεση, θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα «συγγραφέας-χρονολογία».

Βιβλιογραφία

Η Βιβλιογραφία καταχωρίζεται στο τέλος της εργασίας, πριν από τα Παραρτήματα, και περιέχει όλες τις πηγές τις οποίες χρησιμοποιήσατε και στις οποίες παραπέμπετε εντός του κειμένου. Πιο συγκεκριμένα, η «Βιβλιογραφία» χωρίζεται σε δύο ενότητες:

- **Πρωτογενείς πηγές:** περιέχει τις πηγές του υλικού της έρευνας, σώμα κειμένων (corpus), αρχειακό υλικό κτλ.

- **Δευτερογενείς πηγές:** περιέχει όλες τις βιβλιογραφικές αναφορές που χρησιμοποιήθηκαν και εμπεριέχονται στην εργασία.

Οι πηγές καταγράφονται αλφαβητικά, με βάση το επώνυμο του συγγραφέα. Δεν αριθμούνται οι αναφορές, ούτε τίθενται σε λίστα με κουκκίδες.

Όταν η βιβλιογραφία περιλαμβάνει έργα και ελληνικά και ξενόγλωσσα, η ταξινόμηση των αναφορών μπορεί να γίνει με δύο τρόπους, ανάλογα με τη γλώσσα σύνταξης της εργασίας:

α) [για εργασία γραμμένη στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική] σε ενιαίο κατάλογο με βάση το λατινικό αλφάβητο: A, B, C/Γ, D/Δ, E, Ζζ, F, G, H, Θ, I, J, K, L/Λ, M, N, Ξ, O, P/Π, Q, R/P, S/Σ, T, Y, Φ, U, V, W, X, Y, Ζζ, Ψ, Ω.

**ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

β) [για εργασία γραμμένη στην ελληνική] σε χωριστούς καταλόγους (ελληνόγλωσση – ξενόγλωσση βιβλιογραφία), με βάση το ελληνικό και το λατινικό αλφάβητο αντίστοιχα.

Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά σε έργα του ίδιου συγγραφέα που έχουν δημοσιευτεί σε διαφορετικά έτη, τότε τα έργα του αναφέρονται κατά χρονολογική σειρά, από το παλαιότερο προς το πιο σύγχρονο, με βάση πάντα το έτος δημοσίευσης. Στην περίπτωση που περισσότερες από μία πηγές προέρχονται από τον ίδιο συγγραφέα και έχουν δημοσιευτεί το ίδιο έτος, τότε αναφέρονται σύμφωνα με την αλφαβητική σειρά του τίτλου τους.

Κάθε βιβλιογραφική καταχώριση έχει προεξοχή 1 εκ. Τα στοιχεία της παραγράφου είναι ίδια με το κυρίως κείμενο (γραμματοσειρά Times New Roman, 12 στιγμών, διάστιχο 1,5). Έντονα γράμματα δεν χρησιμοποιούνται σε κανένα σημείο των αναφορών, αλλά ούτε και υπογραμμίσεις. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα σημεία στίξης – πότε μπαίνει κόμμα, πότε τελεία.

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα σύμφωνα με τα δύο βασικά συστήματα:

A. Σύστημα με την ημερομηνία στο τέλος

[σε ενιαίο κατάλογο εφόσον η εργασία είναι γραμμένη στα γαλλικά]

Assis Rosa, A. « Forms and Formats of Dissemination of Translation Knowledge », in L. D’hulst et Y. Gambier (dir.), <i>A History of Modern Translation Knowledge: Sources, Concepts, Effects</i>, John Benjamins, Amsterdam, 2018, pp. 203-214.   Balacescu, I. et B. Stefanink, « La Didactique de la traduction à l’heure allemande », <i>Meta</i> 50(1), 2005, pp. 277-293.   Bielsa, E. « Some Remarks on the Sociology of Translation: A Reflection on the Global Production and Circulation of Sociological Works », <i>European Journal of Social Theory</i> 14(2), pp. 199-215.   Bourdieu, P. « Les Conditions sociales de la circulation internationale des idées », <i>Actes de la recherche en sciences sociales</i>, vol. 145, décembre 2002, pp. 3-8.   D’hulst, L. et Y. Gambier (dir.), <i>A History of Modern Translation Knowledge: Sources, Concepts, Effects</i>, John Benjamins, Amsterdam, 2018.   D’hulst, L. <i>Essais d’histoire de la traduction</i>, Classiques Garnier, Paris, 2014.   Grammenidis, S. et G. Floros, « The Greek-Speaking Tradition », in Y. Gambier et U. Steccconi (dir.), <i>A World Atlas of Translation</i>, John Benjamins, Amsterdam, 2019, pp. 323-340.   Guidère, M. <i>Introduction à la traductologie</i>, De Boeck, coll. Traducto, Bruxelles, 2010.   Lamprou, D. <i>I didaktiki tis diaglossikis metafrasis ston ellinofono choro</i>, Université Aristote de Thessalonique, Thèse de doctorat.   Risku, H., A. Dickinson et R. Pircher, « Knowledge in Translation Studies and Translation Practice: Intellectual Capital in Modern Society », in D. Gile, G.

ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ

Hansen et N.K. Pokorn (dir.), *Why Translation Studies Matters?*, John Benjamins, Amsterdam, 2010, pp. 83-94.

Volkovitch, M. « Quand les Grecs donnent l'exemple », *Translittérature* 51, 2017, pp. 16-17.

B. Σύστημα συγγραφέας-χρονολογία

[σε χωριστούς καταλόγους εφόσον η εργασία είναι γραμμένη στα ελληνικά]

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Γούτσος, Δ. & Α. Μπακάκου-Ορφανού (2006). Η κειμενική στάση κατά την ανάπτυξη του γραπτού λόγου. *Γλωσσολογία* 17, 127-141.

Γούτσος, Δ. (2009). Μόρια, δείκτες λόγου και κειμενικά επιρρήματα: Η οριοθέτηση των γλωσσικών κατηγοριών με τη χρήση ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων. *Πρακτικά 8^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 30 Αυγούστου – 2 Σεπτεμβρίου (σσ. 754-768), Ιωάννινα.

Γραμμενίδης, Σ. (2006). Μεταφραστική επιστήμη και γλωσσολογία: Η ρήξη είναι οριστική; Στο Α. Καββαδία, Μ. Τζωανοπούλου και Α. Τσαγγαλίδης (επιμ.), *Πρακτικά 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, Νέες Κατευθύνσεις στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία*, Τόμος Νο 9. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

ΕΛ.Ο.Τ. 560 (1994). *Τεκμηρίωση – Βιβλιογραφικές αναφορές: περιεχόμενο, μορφή και δομή*.

Eco, U. (1994). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία* (εισαγωγή – επιμέλεια – μετάφραση Μ. Κονδύλη). Αθήνα: Νήσος.

Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Κεντρωτής, Γ. (1996). *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*. Αθήνα: Διάυλος.

Μαγγίνα, Α. (2013). *Η μετάφραση στη μεγάλη οθόνη: χαρτογραφώντας τις μεταφραστικές πρακτικές για τη μετάφραση των κινηματογραφικών τίτλων* (Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία). Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία», Αθήνα.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1985α). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Αθήνα.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1985β). *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα.

Μπαρτ, Ρ. (1973). *Η απόλαυση του κειμένου* (επανεκδ. 2008, μετάφραση από τα γαλλικά Γ. Κρητικός & Φ. Χατζιδάκη). Αθήνα: Κέδρος-Ράππα.

Munday J. (2002). *Μεταφραστικές σπουδές. Θεωρίες και εφαρμογές* (μτφρ. Α. Φιλιππάτος). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νενοπούλου-Δρόσου, Τ. (2001). *Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Πλωρίτης, Μ. (1980, 27 Απριλίου). *Πολιτισμικός στασιμο-πληθωρισμός. Το Βήμα*.

Φιλιππάτος, Α. (2001). «Η ηθική διάσταση της μετάφρασης. Κριτική στο κανονιστικό μοντέλο μετάφρασης». Στο Φρειδερίκη Μπατσαλιά (επιμ.), *Περί*

ΠΙΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ

μεταφράσεως: *Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, (σσ. 100-106). Αθήνα: Κατάρτι.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Hakuta, K. (1975). *Becoming bilingual at age 5: The Story of Urguisu*. (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Harvard, Cambridge, Massachusetts.

Newmark P. (1998). *A Textbook of Translation*. New York: Prentice Hall.

Nord, C. (1991). Scopus, Loyalty and Translational Conventions. *Target* 3(1), 91-109.

Reiss, K. & Vermeer, H.J. (1984). *Grundlegung einer allgemeinen translationstheorie*. Tübingen: Niemeyer.

Ειδικότερα, βιβλιογραφικές καταχωρίσεις που αφορούν ηλεκτρονικές πηγές (όπως βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά στο διαδίκτυο, δικτυακούς τόπους ή σελίδες, ηλεκτρονικές εφημερίδες και δικτυακές ομάδες συζητήσεων) θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιπλέον τα ακόλουθα στοιχεία: όνομα του δικτυακού τόπου, ημερομηνία ηλεκτρονικής δημοσίευσης, ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης.

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα:

Ανθολόγιο θεωρητικών μελετών για τη μετάφραση. Ανακτήθηκε¹ 25 Σεπτεμβρίου, 2015, από την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα: http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/translation/proposal_studies/

Gabr, M. (2001). Toward a model approach to translation curriculum development. *Translation Journal* 5(2). Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2017, από <http://translationjournal.net/journal/16edu.htm>

Koulikourdi, A. (2009). Distance Education for all. *Open Education – The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology*, 5(1), 1-9. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2012, από http://www.openedu.gr/share/magaz_files/papers_pdf/03.pdf

OLPC Greece. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 29 Απριλίου, 2011, από OLPC Wiki: http://wiki.laptop.org/go/OLPC_Greece

Pym, A. (1998). *On the market as a factor in the training of translators*. Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2017, από <http://usuaris.tinet.cat/apym/online/translation/market.html>

Rosenberg, G. (1997, March 31). Electronic discovery proves an effective legal weapon. *The New York Times*, Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2016, από <http://www.nytimes.com>

Seraiooco, N. (2014, 11 février). Des enfants qui savent utiliser une tablette, mais pas une bicyclette [Billet de blogue]. Ανακτήθηκε 12 Δεκεμβρίου, 2016, από <http://blogues.radio-canada.ca/triplex/2014/02/11/des-enfants-qui-savent-utiliser-une-tablette-mais-pas-une-bicyclette/>

¹ Όταν η εργασία είναι γραμμένη στα γαλλικά, χρησιμοποιείται αντίστοιχα το: *consulté le [date]*.

**ΠΙΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

Volz, B.D. (Ed.). (2000). *Junior Genreflecting: A Guide to Good Reads and Series Fiction for Children*. Englewood CO: Libraries Unlimited. doi: 10.1036/0071393724

Zimring, C.A. (2005). *Cash for your Trash: Scrap Recycling in America* [eBook version]. Ανακτήθηκε 9 Απριλίου, 2012, από <http://site.ebrary.com/lib/cgcc>

✓ Για περισσότερες πληροφορίες και παραδείγματα, συμβουλευτείτε τις σχετικές ιστοσελίδες:

Guide de rédaction des références bibliographiques - Adapté de la norme AFNOR Z 44-005

<https://scd.univ-orleans.fr/sites/default/files/contributeurs/guide-biblio-orle.pdf>
(Bibliothèque de l'Université d'Orléans)

Rédaction des bibliographies et des notes : normes françaises pour les lettres et sciences humaines

https://www.biu-montpellier.fr/sites/default/files/2019-06/Normes_francaises_LSHS.pdf (BIU Montpellier)

MLA Style, 8th/9th edition Quick Guide

<https://libguides.pasadena.edu/citing/mla>

MLA Style, 8th/9th edition Examples

<https://libguides.pasadena.edu/citing/mla>

Citer selon les normes de l'APA 7e édition: en bibliographie

<https://bib.umontreal.ca/citer/styles-bibliographiques/apa?tab=3281>

Citer selon les normes de l'APA 7e édition: dans le texte (In-text citations)

<https://bib.umontreal.ca/citer/styles-bibliographiques/apa?tab=3280>

APA style (7th edition): Common Reference Examples Guide

<https://apastyle.apa.org/>

Aide-mémoire abrégé pour la citation en style APA (7e)

<https://ustboniface.libguides.com/citer/apa7>

✓ Εργαλείο σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών σε διάφορα συστήματα (APA, Harvard, MLA, Chicago/Turabian, AMA, IEEE, CSE):
<http://orion.lib.teithe.gr/index.php?page=additional-references>

3. Σωστή χρήση των πηγών

Όλες οι επιστημονικές εργασίες οφείλουν να αναφέρουν τις πηγές στις οποίες έχουν βασιστεί (βιβλία, περιοδικά, ηλεκτρονικά αρχεία, βάσεις δεδομένων, προσωπικές συνεντεύξεις, εφημερίδες, τηλεόραση, έντυπα, κ.ά.). Υπάρχουν διάφορων ειδών πηγές: πρωτογενείς/δευτερογενείς, άμεσες/έμμεσες. Μέσω των πηγών του ένα κείμενο αποκτά

ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ

εγκυρότητα και αξιοπιστία. Οι πηγές αυτές πρέπει να επισημαίνονται τόσο μέσα στο κείμενο (με παραπομπές ή υποσημειώσεις) όσο και στη βιβλιογραφία, στο τέλος της εργασίας. Οι παραπομπές διασφαλίζουν τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα κατοχυρώνοντάς τον νομικά και φανερώνουν σεβασμό στους άγραφους νόμους της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Για να αποφύγετε τη λογοκλοπή, χρειάζεται να μάθετε πώς να χρησιμοποιείτε σωστά το υλικό σας, αλλά και πώς να αναφέρεστε σωστά στις πηγές σας.

3.1 Λογοκλοπή

Λογοκλοπή είναι η χρήση του έργου ή μέρους του έργου κάποιου και η παρουσίασή του ως δικού σας, είτε γίνεται εκούσια είτε όχι. Αναλυτικότερα, η λογοκλοπή συνίσταται στο:

- να χρησιμοποιείτε τα λόγια ή τις ιδέες κάποιου, χωρίς να κάνετε την αντίστοιχη παραπομπή·
- να μη βάζετε μέσα σε εισαγωγικά φράσεις που πήρατε αυτούσιες από κάποια πηγή.
- να κάνετε την εργασία κάποιου άλλου ή να βάζετε κάποιον να κάνει τη δική σας εργασία·
- να παραποιείτε ή να κατασκευάζετε πληροφορίες ή δεδομένα·
- να παρουσιάζετε ως πρωτότυπη ακόμη και προηγούμενη δική σας δουλειά χωρίς ρητή αναφορά.

Σε κάθε περίπτωση, η λογοκλοπή τιμωρείται αυστηρά και αποτελεί αιτία διαγραφής από το μητρώο φοιτητών του ΠΜΣ κατόπιν εισήγησης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και της Συνέλευσης του Τμήματος.

✓ Περισσότερα για τη λογοκλοπή:

<http://logoklopi.weebly.com/>, <http://www.plagiarism.org/>

Δήλωση συμμόρφωσης με την ακαδημαϊκή δεοντολογία κατά της λογοκλοπής

Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει στην αρχή, μετά το εξώφυλλο, χωριστή σελίδα υπογεγραμμένη από τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια, η οποία να δηλώνει τα εξής:

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία είναι εξ ολοκλήρου δικό μου έργο και κανένα μέρος της δεν είναι αντιγραμμένο από έντυπες ή ηλεκτρονικές πηγές, μετάφραση από ξενόγλωσσες πηγές και αναπαραγωγή από εργασίες άλλων ερευνητών ή φοιτητών. Όπου έχω βασιστεί σε ιδέες ή κείμενα άλλων, έχω προσπαθήσει με όλες μου τις δυνάμεις να το προσδιορίσω σαφώς μέσα από την καλή χρήση αναφορών ακολουθώντας την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Υπογραφή

3.2 Τρόποι σωστής χρήσης και παρουσίασης παραθεμάτων

Υπάρχουν τρεις διαφορετικοί τρόποι σωστής χρήσης και παρουσίασης του υλικού που προέρχεται από μια εξωτερική πηγή πληροφόρησης:

1. Παράθεση αυτούσιου αποσπάσματος: λέξη προς λέξη χρήση μέρους της πηγής

Χρησιμοποιείτε την παράθεση αυτούσιου αποσπάσματος όταν:

- στηρίζετε στα λεγόμενα ενός συγγραφέα προκειμένου να ενισχύσετε το δικό σας επιχείρημα.
- διαφωνείτε με τα λεγόμενα ενός συγγραφέα ή αντιπαραθέτετε διαφορετικές απόψεις πάνω σε ένα θέμα.

Στην παράθεση το απόσπασμα πρέπει να τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά χωρίς την παραμικρή αλλοίωση (ορθογραφική, τυπογραφική κ.ά.) και να γίνεται παραπομπή στην πηγή, όπως έχει περιγραφεί παραπάνω. Η χρήση αυτούσιου κειμένου από διάφορες πηγές δεν μπορεί να ξεπερνά το 10-15% της συνολικής έκτασης του τελικού κειμένου.

2. Σύνοψη: αναφορά στα λεγόμενα ενός συγγραφέα χωρίς πολλές λεπτομέρειες ή παραδείγματα

Χρησιμοποιείτε τη σύνοψη όταν:

- κάνετε επισκόπηση ενός θέματος με τη χρήση διαφορετικών πηγών.
- απομονώνετε τις κεντρικές ιδέες ενός έργου.

Στη σύνοψη πρέπει να ακολουθείται η σειρά των ιδεών του συγγραφέα, να μην αλλοιώνονται οι ιδέες αυτές, να αναφέρονται τα πιο σημαντικά ή σχετικά στοιχεία του κειμένου και να γίνεται παραπομπή στην πηγή.

3. Παράφραση: διατύπωση του επιχειρήματος ενός συγγραφέα με δικές μας λέξεις

Χρησιμοποιείτε την παράφραση όταν:

- αναδιατυπώνετε και παρουσιάζετε με δικά σας λόγια κάποια πληροφορία ή επιχείρημα.

Στην παράφραση πρέπει να χρησιμοποιείτε το δικό σας ύφος γραφής, οι λέξεις του συγγραφέα πρέπει να αντικαθίστανται με συνώνυμες, να αναδιοργανώνεται η δομή της πρότασης και να γίνεται παραπομπή στην πηγή.

Στην περίπτωση της σύνοψης (2) και της παράφρασης (3), αν χρησιμοποιούνται λέξεις, φράσεις ή όροι-κλειδιά του συγγραφέα (όχι τεχνικοί όροι), τότε πρέπει να μπαίνουν μέσα σε εισαγωγικά ή να γράφονται με πλάγια γράμματα.

4. Επιμέλεια κειμένου

Η διπλωματική εργασία σας θα πρέπει να είναι διορθωμένη πολύ προσεκτικά πριν την τελική υποβολή της. Τυχόν τυπογραφικά και ορθογραφικά λάθη δείχνουν αμέλεια, οπότε είναι δική σας ευθύνη να τα διορθώσετε και να βεβαιωθείτε ότι η γλώσσα που χρησιμοποιείτε είναι ακριβής και το ύφος κατάλληλο. Επομένως θα πρέπει να διαβάσετε τουλάχιστον δύο φορές την τελική εργασία σας, ώστε να είστε σίγουροι/-ες για την ακρίβειά της. Η ποιότητα της γραφής σας είναι ένα στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη στη βαθμολόγηση.

**ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

✓ Για την ορθή σύνταξη των κειμένων σας όσον αφορά την ορθογραφία, τη στίξη, τη μεταγραφή των ξένων ονομάτων κτλ., προτείνεται να συμβουλευέστε το Διοργανικό εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (διαθέσιμο για όλες τις γλώσσες της ΕΕ): <http://publications.europa.eu/code/el/el-000100.htm>

5. Προετοιμασία της διπλωματικής εργασίας για την τελική υποβολή

Ο επιβλέπων θα πρέπει να εγκρίνει την τελική μορφή της εργασίας σας και γι' αυτόν τον λόγο θα την παραδώσετε σε εκείνον πριν από την τελική προθεσμία υποβολής (θα σας έχει υποδείξει πόσο χρόνο χρειάζεται για να τη διαβάσει πριν από την τελική προθεσμία). Μόλις η εργασία σας εγκριθεί για υποβολή, θα πρέπει να στείλετε τρία αντίτυπα στον επιβλέποντα και στον δεύτερο και τρίτο αξιολογητή (ηλεκτρονικά ή/και έντυπα κατόπιν συνεννόησης μαζί τους).

Η κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο «Πέργαμος» είναι υποχρεωτική και αποτελεί προαπαιτούμενο για τη χορήγηση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

6. Κριτήρια αξιολόγησης της ΜΔΕ

- Εστίαση στο θέμα της έρευνας (όπως αναγράφεται στον τίτλο)
- επαρκής έρευνα και επαρκείς γνώσεις και χρήση του σχετικού υλικού
- συνοχή του περιεχομένου
- πλήρης τεκμηρίωση
- ικανότητα για πρωτότυπη κριτική σκέψη
- ικανοποιητική παρουσίαση (ύφος, γραμματική, ορθογραφία, παραπομπές και αναφορές στο κείμενο)
- ακριβής βιβλιογραφία όλων των παραπομπών που αναφέρονται στο κείμενο.

Μια πολύ καλή διπλωματική εργασία είναι κατ' αρχήν άξια ανάγνωσης από ένα ευρύτερο ειδικό κοινό και περιλαμβάνει πρωτότυπο υλικό που θα μπορούσε να δημοσιευθεί. Μια εργασία που δεν πληροί πολλά από τα κριτήρια που αναφέρονται παραπάνω θεωρείται αποτυχημένη. Επιπλέον, η λογοκλοπή αποτελεί λόγο αποτυχίας.

7. Μια τελευταία συμβουλή...

Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας σας είναι μια συναρπαστική αλλά και απαιτητική άσκηση. Αυτό είναι το τέλος των μεταπτυχιακών σπουδών σας, ως εκ τούτου, αποτελεί μεγάλη ευκαιρία να επικεντρωθείτε στα θέματα που σας ενδιαφέρουν. Ωστόσο, πρόκειται για μια δύσκολη δοκιμασία και μπορεί να αισθανθείτε απομονωμένοι. Να θυμάστε ότι και οι συνάδελφοί σας γράφουν την εργασία τους και ότι η ανταλλαγή εμπειριών και η συζήτηση των προβλημάτων σας μπορεί να σας βοηθήσει να δείτε τα πράγματα πιο καθαρά.

Καλή επιτυχία σε όλες και όλους!

**ΠΜΣ «ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ» ΕΚΠΑ**

Πρότυπο εξωφύλλου διπλωματικής εργασίας:

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Φιλοσοφική Σχολή
ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

**Π.Μ.Σ. Ελληνογαλλικές σπουδές
στη λογοτεχνία, τον πολιτισμό και τη μετάφραση
Κατεύθυνση: Λογοτεχνίας-Πολιτισμού / Μετάφρασης**

**Διπλωματική εργασία
για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών**

Τίτλος

Όνοματεπώνυμο

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή:

[Όνομα, Επώνυμο, Βαθμίδα] (επιβλέπων/ουσα)

[Όνομα, Επώνυμο, Βαθμίδα]

[Όνομα, Επώνυμο, Βαθμίδα]

Αθήνα, [μήνας ολογράφως - έτος]